

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ

Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής κι Επιχειρησιακής

Υποστήριξης ΕΣΠΑ

Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και

Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)

Αθήνα, 21-02-2024

Αριθ. Πρωτ. : 3508 - 21-02-2024

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 189

Ταχ. Δ/νση: Νίκης 10, 3ος όροφος,
10563, Αθήνα
Πληροφορίες: Νίκος Γαβαλάς
Τηλέφωνο: 210 3742054
Email: stateaid_unit@mnec.gr

Προς: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα»
Υψηλάντη 12 Λαμία ΤΚ 35131
dlytra@mou.gr

Θέμα: Διατύπωση γνώμης για ζητήματα κρατικών ενισχύσεων σχετικά με το σχέδιο Πρόσκλησης με τίτλο: «Υποστήριξη παρεμβάσεων ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην ανώτατη εκπαίδευση»

Σχετ: Το με αρ.πρωτ.462/16.2.2024 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» (Αρ.πρωτ. ΕΥΚΕ-ΧΕ 189/16.2.2024)

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού εγγράφου της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα», στο οποίο επισυνάπτεται το σχέδιο Πρόσκλησης (ΑΑ Πρόσκλησης ΟΠΣ: 7475) με τίτλο: «Υποστήριξη παρεμβάσεων ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην ανώτατη εκπαίδευση», για το οποίο ζητούνται οι απόψεις της Υπηρεσίας μας αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το περιεχόμενο του σχεδίου πρόσκλησης το αντικείμενο του έργου περιγράφεται ως εξής:
«Η δράση εντάσσεται στο πλαίσιο των πολιτικών για την ενίσχυση της ισότιμης συμμετοχής των Φοιτητών με Αναπηρία και Φοιτητών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΦμεΑ & ΕΕΑ), την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς στην ανώτατη εκπαίδευση προβλέπονται παρεμβάσεις αφορούν στην υποστήριξη των Μονάδων Ισότιμης Πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 209 του Ν. 4957/2022 (ΦΕΚ Α 141/21.7.2022)) όπως ισχύει. Οι δαπάνες της δράσης δύνανται να είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο της παρούσης από την ημερομηνία ένταξης κάθε πράξης, έως και το ακαδημαϊκό έτος 2028-2029.
Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις, όπως:
- Καταγραφή Περιορισμών και Εμποδίων: ενημέρωση πρωτοετών φοιτητών, υποστήριξη ΦμεΑ & ΕΕΑ για τη συμπλήρωση της φόρμας καταγραφής και των επικαιροποιήσεών της, γραμματειακή υποστήριξη Μονάδας Ισότιμης Πρόσβασης, διαχείριση παραπόνων / υποδείξεων προσβασιμότητας, εξαγωγή στατιστικών στοιχείων, κ.α.
- Ηλεκτρονική Προσβασιμότητα: αξιολόγηση ικανοτήτων ΦμεΑ για προσδιορισμό προσωπικών ΥΤ, κατάρτιση ΦμεΑ στη χρήση ΥΤ, τεχνική υποστήριξη και συμβουλευτικές υπηρεσίες για ΥΤ σε ΦμεΑ, υποστήριξη σταθμών εργασίες ΥΤ στις βιβλιοθήκες, αξιολόγηση προσβασιμότητας ιστοτόπων

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ιδρύματος, παροχή οδηγιών για παραγωγή προσβάσιμου εκπαιδευτικού υλικού (σημειώσεων, παρουσιάσεων) στο ακαδημαϊκό προσωπικό, παροχή οδηγιών και τεχνικής υποστήριξης για την προσβασιμότητα των ιστοτόπων του ΑΕΙ, δανεισμός ΥΤ σε ΦμεΑ για τη συμμετοχή τους στις εξετάσεις, κ.ά.

-Κατάρτιση και υποστήριξη προσωπικού (ακαδημαϊκού, διοικητικού, βιβλιοθηκονόμων) και εθελοντών συμφοιτητών ως προς την υποστήριξη των ΦμεΑ & ΕΕΑ κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, εργαστηρίων & κλινικών καθώς και για τους ενδεδειγμένους τρόπους συμμετοχή τους στις γραπτές και προφορικές δοκιμασίες, κατάρτιση φοιτητών με τύφλωση στην κινητικότητα και τον προσανατολισμό, κ.ά.

-Διερμηνεία/Τηλεδιερμηνεία στην ΕΝΓ & Μεταγραφή (ομιλίας σε κείμενο) για την υποστήριξη των φοιτητών με κώφωση ή βαρηκοΐα, στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα

-Μετακίνηση ΦμεΑ: κυρίως χρηστών αναπηρικών αμαξιδίων αλλά και άλλων κατηγοριών αναπηρίας από και προς το ίδρυμα: διαχείριση αιτήσεων μετακίνησης, δημιουργία και επικαιροποίηση του προγράμματος μετακινήσεων, διαχείριση έκτακτων περιστατικών, κ.ά.

-Παραγωγή προσβάσιμων συγγραμμάτων για την επεξεργασία και παραγωγή συγγραμμάτων σε κατάλληλους μορφότευπους (προσβάσιμο: epub3 ή PDF ή DAISY2, braille, μεθυσμένη μορφή, ψηφιακή μορφή ανάγλυφων σχημάτων, κ.ά.) για φοιτητές με εντυποαναπηρία (όπως φοιτητές με κινητική αναπηρία στα άνω άκρα, τύφλωση, μειωμένη όραση ή δυσλεξία).

Για το ανωτέρω έργο θα καλυφθούν δαπάνες για τις αμοιβές του απαραίτητου ανθρωπίνου δυναμικού, λειτουργικές ανάγκες (όπως αναλώσιμα, επισκευές, λειτουργικά έξοδα οχημάτων ΑμεΑ, κ.ά.). Επίσης προβλέπονται έξοδα δημοσιότητας και έμμεσες δαπάνες.

Η ανωτέρω παρέμβαση παρέχεται σε τοπικό επίπεδο, σε Φοιτητές με Αναπηρία και άλλες Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες όλων των κύκλων σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό), προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε ιδρύματος (ΕΚΠΑ, ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ Κ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ) και αποτελεί συστατικό στοιχείο στήριξης. Η κατανομή του προϋπολογισμού της δράσης ανά πανεπιστημιακό ίδρυμα έχει γίνει σύμφωνα με το με αρ. 5744/02-11-2023 έγγραφο της ΕΥ ΕΔ ΕΣΠΑ ΥΠΑΙΘΑ.

Στόχο αποτελεί η ισότιμη και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση των φοιτητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες».

Δυνητικοί Δικαιούχοι της Δράσης είναι:

- ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ,
- ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ,
- ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ,
- ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ,
- ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ,
- ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ,

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση ανέρχεται σε 2.350.000,00 €.

2. Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές. Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C 262/01) που εξειδικεύει το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση». «Επιχειρήσεις» θεωρούνται οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. Μεταξύ άλλων, ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης συνδέεται πάντα με συγκεκριμένη δραστηριότητα. Μια οντότητα που ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να θεωρείται επιχείρηση μόνο σε σχέση με τον πρώτο τύπο δραστηριοτήτων. Για να γίνει διάκριση μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.

3. Το αντικείμενο της υπό εξέταση Πρόσκλησης δύναται να εμπίπτει στα οριζόμενα του κεφ. 2.5 (παρ.28-32) «Δραστηριότητες εκπαίδευσης και έρευνας» της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Ειδικότερα στην παρ.28 της ως άνω «Ανακοίνωσης της Επιτροπής» ορίζεται ότι «Η δημόσια εκπαίδευση που οργανώνεται στο πλαίσιο του εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος που χρηματοδοτείται και εποπτεύεται από το κράτος μπορεί να θεωρηθεί μη οικονομική δραστηριότητα. Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι το Δημόσιο: δημιουργώντας και διατηρώντας αυτό το δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο χρηματοδοτείται εν όλω ή εν μέρει από δημόσιους πόρους και όχι από τους σπουδαστές ή τους γονείς τους [...] δεν αποβλέπει στην άσκηση αμειβόμενων δραστηριοτήτων, αλλά εκπληρώνει την αποστολή του έναντι των πολιτών του στον κοινωνικό, πολιτιστικό και εκπαιδευτικό τομέα».
4. Επιπροσθέτως στην παρ.17 της ίδιας «Ανακοίνωσης της Επιτροπής» ορίζονται τα εξής: «Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου το Δημόσιο ενεργεί «ασκώντας δημόσια εξουσία» ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν «υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιες αρχές. Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα εμπίπτει στις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με τις λειτουργίες αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται. Σε γενικές γραμμές, εκτός των περιπτώσεων όπου το οικείο κράτος μέλος έχει αποφασίσει να εισαγάγει μηχανισμούς της αγοράς, οι δραστηριότητες που εκ της φύσεως τους εμπίπτουν στα προνόμια δημόσιας αρχής και ασκούνται από το κράτος δεν συνιστούν οικονομικές δραστηριότητες».
5. Δεδομένου ότι το περιεχόμενο της υπό εξέταση πρόσκλησης αφορά στην υποστήριξη παρεμβάσεων ισότιμης πρόσβασης φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Ανώτατη Εκπαίδευση, καθώς και ότι Δικαιούχοι της δράσης είναι δημόσια Πανεπιστήμια, δύναται να υποστηριχθεί ότι η προς χρηματοδότηση δράση δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, εφόσον η αρμόδια Διαχειριστική αρχή διασφαλίσει ότι εμπίπτει στα οριζόμενα ανωτέρω στις παρ.3 και 4.
6. Επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση που το έργο περιλαμβάνει προμήθεια εξοπλισμού (π.χ. οχημάτων), είναι αναγκαίο ο εν λόγω εξοπλισμός να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για τις ανάγκες ισότιμης πρόσβασης των Φοιτητών με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες, σε όλη τη διάρκεια ζωής του έως την απόσβεσή του. Περαιτέρω η προμήθεια του εξοπλισμού θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μέσω ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας υποβολής προσφορών.
7. Για τα έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για τις

συγκεκριμένες δράσεις δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων του κυρίου έργου. Η αποφυγή της διεπιδότησης μπορεί να διασφαλιστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δε στηρίζει άλλες δραστηριότητες».

8. Διευκρινίζεται ότι, εφόσον οι πράξεις που θα υποβληθούν δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση και η οικεία ΕΥΔ κρίνει ότι εμπίπτουν στα αναφερόμενα ανωτέρω, δεν απαιτείται η αποστολή των προτάσεων στην ΕΥΚΕ-ΧΕ.

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με Α.Π. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27.10.2023 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων», για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης.

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ-ΧΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ-ΧΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Χρήστης Γραφείου Πρωτοκόλλου

ΓΑΒΑΛΑΣ ΝΙΚΟΣ

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραϊτης

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Αν. Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
3. Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής κι Επιχειρησιακής Υποστήριξης
4. Ε.Υ.Κ.Ε.-Χ.Ε.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

